

Mees, kes ei tulnud kunagi lavalt ära

"Tõnu oli vaba ja tahtiski olla vaba. Lähedastele tegi see kohutavat valu, et ta ei kuulunud kellelegi, ei ühelegi tütrele ega naisele. Ta kuulus kõigile," meenutab oma isa laulja Hedvig Hanson.

Hedvig sõnab, et isa surm ei olnud talle ootamatu. "Ta läbis mitu operatsiooni, aga kasvaja läks aina edasi. Paratamatu lahkumine oli teema, miks meil muutusid suhted isaga lõpus väga keeruliseks. Kui hakkasin rääkima hingeasjadest, et maine elu ei ole ainus elu, ajas ta täiega vastu. Püüdsin teda tema haiguses omamoodi toetada, ent vastuseis minu heasoovlikkusele oli veel kuu enne minekut lausa drastiliselt tugev. Aga me ei tea ju keegi, mis tunne on elu lõpus võidelda. Seda ilusam oli meie viimane kohtumine läinud neljapäeval haiglas. Tundsin, et pean minema, istusin rongile ja sõitsin Tallinna.

Hüvastijätt isaga oli liigutav - ta oli lõpuks muutunud ja tunnistas nii endale kui ka minule neid asju, mida ta ei tahtnud iial tunnistada. Ma nägin esimest korda, mis oli tal südames. Olen mõelnud, kes mu isa siis oli. Eriti nüüd, mil olen lugenud ja kuulnud järelehüüdeid. Need, kes nautisid tema seltskonda ja olid tema lavapartnerid, iseloomustavad teda sarnaselt: ta oli humoorikas ja särav, seltskonnas lõbus ja hooliv. Samas meie - tema tütreid ja ka tütarde emad - oleme näinud hoopis teistsugust inimest. See vastuolu on olnud päris suur. Mõtlen, mille arvelt isa sära tuli. Ta püüdis alati oma valusid laval unustada. Ta oli mees, kes ei tulnud kunagi lavalt ära. Tihti on nii, et näitleja võib laval küll särada, aga eraelus on ta introvert ja tahab pigem olla omaette. Tõnu armastas kogu aeg sära, tähelepanu ja imetlust. Ta oli mees, kellele meeldis olla valguslaigus - suvel ta käiski üleni valges. Ta tahtis näidata, et kõik on alati väga hästi. Paremini, kui tegelikult on.

Meie leppimine oli väga ilus. Kujunes nii, et sain viimasena temaga rääkida. Reedel ta enam rääkida ei saanud. Ta oleks nagu oodanud meie kohtumist, et öelda ära, mis on südamel. Tegime palatis ka videokõne ja mu lapsed said talle lehitada. Pojad ütlesid, et jäävad mäletama oma vanaisa tõelise elumehena. Poisid meenutasid, et kui ta vahel Tõrvas järve äärde läks, siis alati vaatas, kas kõik ikka näevad, rääkis kõva häälega. Minu helgemad hetked isaga möödusid ajal, kui ta Katiga (Katrin

Kroonika

1,8,9

Estonia teater

Karisma - I.V.) koos elas. Siis oli korraks tunne, et mul on perekond. Mida pole mul ju kunagi olnud. Olin sel ajal väga õnnelik - ühised õhtusöögid ja õdedega koos Kati maakodus Saaremaal käimine tekitasid sooja peretunde. Teine helge hetk oli, kui kirjutasin Tõnu näitlejast emast Ellen Kaarmast raamatu, ka siis tundsin lähedust. Isa oli väga vastuoluline mees ja keeruline isiksus: vaatamata välisele särale ja karismaatilisusele olid tal traumad lapsepõlvest.

Püüan võtta kaasa kõik hea ja mäletada häid hetki. Kui palju kergem oli hingata ja edasi minna, kui haiglast tema juurest ära tulin! Me kumbki ei olnud varem valmis leppima - tema tõde oli alati minu tõe vastu. Aga nüüd mõistsime teineteist. Nägin, et mu pojad olid tal väga hinges, küsis mitu korda nende kohta. Ta teadis ka ise, et ta ei olnud pereinimese tüüpi. Kaugenemine lähedastest on sageli hind, mida peab maksma üks särav lavainimene. Tõnu oli vaba ja tahtiski olla vaba. Lähedastele tegi see kohutavat valu, et ta ei kuulunud kellelegi, ei ühelegi tütrele ega naisele. Ta kuulus kõigile. Nii peabki teda nüüd võtma. Ja oleks pidanud ka eluajal võtma, aga siis me seda ei mõistnud. Olen tänulik sära ja hoo eest, mis temas oli: huumorisoos ja lõbusus, mis on head kvaliteedid. Nüüd tean, et minu isa tuli siia maailma õpetama, et kõik, mis välja paistab, ei pruugi olla tõde. Kõik pole kuld, mis hiilgab.

Ma ei ole kunagi isa silmadesse nii sügavalt vaadanud kui enne tema surma ja mul ei ole kunagi olnud nii mugav neisse vaadata. Ta mängis alati kedagi teist, oli ainult üksikutel hetkedel lõpuni aus, oli kogu aeg nagu mingis rollis.

Meie viimasel kohtumisel oli tal mitu selget mõtet. Ta ütles: meestega on see jama, et nad ei näita oma päris tundeid välja. See oli tema teema läbi elu. Ta ütles ka: võitlus lastega on mõttetu, sa kaotad oma lapsed. Kui teda hüvastijätuks kallistasin, hakkas ta inglise keeles üht laulu laulma, midagi sellist: "Don't know where...", aga kaugemale ei jõudnud, siis ma laulsin talle "Somewhere" "West Side Story'st" - me kohtume kunagi kusagil paremas kohas. Ta naeratas seda kuuldes. Päris lõpus ütles ta mulle vaikselt viimased sõnad: pane uks kinni..."

"Meie leppimine oli väga ilus."

→ GARDEROOBIS Pärast etendust Estonia garderoobis koos tütardega: põlvedel Piret (vasakul) ja Ellen, taga Hedvig. → TARTUS KÜLAS Koolieelikust Hedvig isal külas. Isa ja tütar kohtusid sel ajal harva. ← EMA JA ISAGA Allaaastane Hedvig

ema Novella ja isa Tõnuga. ← ISA TÄNU Tõnu Kilgas tuli pärast kontserti Hedvigit õnnitlema. Maris Ojasuu HING RAHUL Pärast leppimist isaga tundis Hedvig, et palju kergem on hingata.

INGRID VEIDENBERG